

**Bryssel den 3 juli 2026
(OR. en)**

11121/26

**ECOFIN 911
UEM 315
SOC 440
EMPL 242
COMPET 855
ENV 831
EDUC 297
ENER 453
JAI 891
GENDER 128
JEUN 171
SAN 529
ECB
*EIB***

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Spaniens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer och färdigställts av ekonomiska och finansiella kommittén och som grundas på kommissionens förslag COM(2026) 209 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

om Spaniens ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97¹, särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

av följande skäl:

- (1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som anges i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning av landsspecifika rekommendationer samt övervakning av genomförandet av dessa.
- (2) Den 25 november 2025 antog kommissionen på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Spanien inte identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital och ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet² den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.

² EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (3) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och avkarbonisering samt säkerhet är förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Sedan konkurrenskraftskompassen offentliggjordes har den legat till grund för arbetet inom ramen för den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med EU:s strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.
- (4) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens³. Planerna för återhämtning och resiliens har, i kombination med sammanhållningspolitiska medel, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna var nödvändiga för att på ett effektivt sätt hantera alla eller en betydande del av de utmaningar som identifierats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste omgångarna och eftersom de program som finansieras genom den europeiska sammanhållningspolitiken behövde ta hänsyn till de landsspecifika rekommendationerna. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla och bygga vidare på de reformer och investeringar som stöds och genomförs inom ramen för den, särskilt de som bidrar till att hantera de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.
- (5) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Spanien. Rapporten innehöll en bedömning av Spaniens framsteg med de landsspecifika rekommendationerna för 2025 och en utvärdering av Spaniens genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Spanien står inför. I landsrapporten bedömdes också Spaniens framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) Den 21 januari 2025 antog rådet, efter kommissionens bedömning och rekommendation, en rekommendation om godkännande av Spaniens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan⁴. Planen omfattar perioden 2025–2028 och visar en finanspolitisk anpassning över sju år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 3,7 % år 2025, 3,5 % år 2026, 3,2 % år 2027 och 3,0 % år 2028, vilket motsvarar en maximal kumulativ ökningstakt som med 2023 som basår har beräknats till 9,2 % år 2025, 13,0 % år 2026, 16,6 % år 2027 och 20,1 % år 2028.
- (7) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att på ett samordnat sätt begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul i syfte att stödja EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna⁵, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På Spaniens begäran antog rådet den 12 juni 2026, på rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Spanien att avvika från de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter⁶. Medan den nationella undantagsklausulen är aktiverad (2025–2028) kan Spanien göra omprioriteringar i de offentliga utgifterna eller öka de offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar den finanspolitiska hållbarheten på medellång sikt.

⁴ Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Spaniens nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/643, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj>).

⁵ Meddelande från kommissionen *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, Bryssel, 19 mars 2025, C(2025) 2000 final.

⁶ Rådets rekommendation av den [datum] om tillåtelse för Spanien att avvika från de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (Aktivering av den nationella undantagsklausulen) (EUT [Publikationsbyrå: var vänlig ange relevant EUT-hänvisning]).

- (8) Den 30 april 2026 lämnade Spanien in sin årliga lägesrapport för 2026⁷ om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter, genomförandet av de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Spaniens halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att genomföra planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.
- (9) Den reala BNP-tillväxten 2025 uppgick till 2,8 % och HIKP-inflationen låg på 2,7 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 2,4 % 2026 och 1,9 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 3,0 % 2026 och 2,5 % 2027.
- (10) Enligt uppgifter från Eurostat⁸ minskade Spaniens offentliga underskott från 3,2 % av BNP 2024 till 2,4 % av BNP 2025. Minskningen av underskottet 2025 har främst att göra med de starka resultaten på intäktssidan och utfasningen av energirelaterade åtgärder samt budgetkonsolideringsinsatser. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2026 ett underskott på 2,4 % av BNP 2026 och 2,0 % av BNP 2027. Stabiliseringen 2026 beror till största delen på att den positiva intäktsutvecklingen kompenserar för de olika åtgärdspaketen som syftar till att mildra effekterna av översvämningarna i vissa regioner och av krisen i Mellanöstern. Minskningen av underskottet 2027 beror till största delen på att kostnaden för de översvämningsrelaterade nödåtgärderna minskar och på att de energirelaterade åtgärderna avslutas.

⁷ De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.

⁸ Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

- (11) Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen⁹, som omfattar både nationellt finansierade utgifter och EU-finansierade utgifter, vara i stort sett neutral 2025. Den beräknas vara expansiv med 0,3 % av BNP 2026 och kontraktiv med 0,5 % av BNP 2027.
- (12) Enligt uppgifter från Eurostat¹⁰ minskade Spaniens offentliga skuld från 101,6 % av BNP i slutet av 2024 till 100,7 % av BNP i slutet av 2025. Minskningen av skuldkvoten 2025 återspeglar främst den betydande ökningen av BNP i löpande priser och minskningen av underskottet. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum förväntas enligt kommissionens vårprognos 2026 skuldkvoten minska till 99,6 % i slutet av 2026 och ytterligare till 98,9 % i slutet av 2027. Minskningen 2026 beror främst på att BNP i löpande priser väntas öka mer än kostnaderna för räntor och amorteringar. Minskningen av skuldkvoten 2027 beror främst på den nominella produktionstillväxten, liksom på minskningen av underskottet.
- (13) På grundval av kommissionens vårprognos 2026 uppgick Spaniens sammanlagda offentliga försvarsutgifter till 1,0 % av BNP 2025, vilket motsvarar en ökning med 0,1 procentenheter av BNP jämfört med referensåret 2024. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de uppgå till 1,2 % av BNP 2026, vilket motsvarar en ökning med 0,3 procentenheter av BNP jämfört med 2024¹¹.

⁹ Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter efter avdrag för diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

¹⁰ Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

¹¹ Natos definition av försvarsutgifter skiljer sig från Cofogs definition. Det kan också förekomma skillnader på grund av tidpunkten för bokföringen av utgifterna, framför allt för militär utrustning, eftersom Natos rapportering inte följer nationalräkenskapsreglerna när det gäller bokföringstidpunkt.

- (14) Unionen riskerar fortfarande att drabbas av avbrott i energiförsörjningen och hög prisvolatilitet, som förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora finanspolitiska kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Spanien antagit finanspolitiska åtgärder för att begränsa effekterna av de höga energipriserna för hushåll och företag¹². Bland dessa ingår icke riktade sänkningar av momssatserna för olika bränsleslag, el och naturgas samt icke riktade sänkningar av punktskatterna på el och olika bränsleslag. Dessutom införde myndigheterna riktade stödåtgärder, bland annat subventioner till yrkesmässiga transportföretag och jordbrukare, direktstöd till elintensiva industrier, sänkta elnätsavgifter samt stöd till underjordisk bränslelagring och sociala bonusprogram för värmekraft. Vissa av dessa åtgärder löpte ut den 1 juni, medan de flesta övriga väntas löpa ut den 30 juni 2026¹³. Vissa av dem kommer att pågå fram till början av 2027. Enligt kommissionens vårprognos 2026 väntas den finanspolitiska kostnaden för dessa åtgärder uppgå till omkring 0,3 % av BNP 2026. Om alla dessa åtgärder skulle pågå fram till slutet av 2026, beräknar kommissionen att den finanspolitiska kostnaden skulle uppgå till 0,6 % av BNP 2026.
- (15) På grundval av kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Spanien med 4,8 % 2025 och med 9,3 % sammantaget för 2024 och 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse på 0,4 % av BNP på årsbasis. Även när 2024 och 2025 beaktas tillsammans ligger den kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna över den rekommenderade maximala kumulativa ökningstakten, och motsvarar en avvikelse på 0,1 % av BNP. Baserat på nuvarande prognoser för försvarsutgifterna ligger den beräknade avvikelsen dock inom flexibiliteten i den nationella undantagsklausulen.

¹² Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (4 maj 2026).

¹³ Efter kommissionens vårprognos 2026 har sänkningen av mervärdesskatten på el och gas och sänkningen av punktskatterna på el löpt ut.

- (16) Enligt kommissionens beräkningar väntas nettoutgifterna i Spanien öka med 5,1 % 2026 och kumulativt med 14,9 % under 2024, 2025 och 2026. Den beräknade nettoutgiftsökningen 2026 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse på 0,6 % av BNP på årsbasis. Även när 2024, 2025 och 2026 beaktas tillsammans ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna över den rekommenderade maximala kumulativa ökningstakten, och motsvarar en avvikelse på 0,7 % av BNP. Med beaktande av den flexibilitet för högre försvarsutgifter som den nationella undantagsklausulen medger uppgår den förväntade kumulativa avvikelsen för nettoutgifterna till 0,4 % av BNP för 2024, 2025 och 2026 sammantaget.
- (17) I rekommendationen om godkännande av Spaniens medelfristiga plan anges de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden och en tidsplan för deras genomförande. Med beaktande av den information som Spanien har lämnat i sin årliga lägesrapport konstaterar kommissionen att genomförandet av de viktigaste stegen i dessa reformer och investeringar, som skulle ha genomförts senast den 30 april 2026, i stort sett är på rätt spår. Skattereformen håller fortfarande på att utvärderas, och reformen av skatteförmånerna och två steg som rör den digitala omställningen av utbildningssystemet kommer att bedömas i samband med den sista utbetalningen för återhämtnings- och resiliensplanen. När det gäller åtgärderna för att förbättra förvaltningen av förmåner vid tillfällig funktionsnedsättning har de flesta av landets regioner undertecknat partnerskapsavtal med det centrala institutet för social trygghet, medan endast fem regioner och de två autonoma städerna har undertecknat avtal med ömsesidiga bolag. När det gäller erkännandet av examensbevis har en ministerförordning antagits och införts, med anvisningar om förfaranden för erkännande och likvärdighet för utländska universitetskvalifikationer. Kommissionen anser att Spanien överlag har uppfyllt sina åtaganden på ett tillfredsställande sätt¹⁴.

¹⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Europeiska investeringsbanken, *Europeiska planeringsterminen 2026 – Vårpaketet*, (COM(2026) 200 final).

- (18) Den genomsnittliga andel av Spaniens totala skatteintäkter som utgörs av skatt på arbete ökade från 48,7 % i genomsnitt under delperioden 2015–2019 till 51,8 % under delperioden 2020–2024. EU-genomsnittet förblev oförändrat på 51,4 % under samma tidsperiod. Av den ökning av Spaniens skattebörda som skett under de senaste tio åren utgörs 90 % av den höjda skatten på arbete, vilket visar att landet i allt större utsträckning förlitar sig på arbetsbeskattning. Utebliven indexering av inkomstskatteskillnaden för privatpersoner och höjda skattesatser för sociala avgifter har påskyndat Spaniens övergång till arbetsbeskattning. Intäkterna från skatten på arbete som andel av BNP (19,0 % år 2024) ligger emellertid fortfarande under EU-genomsnittet (20,3 %). Däremot ligger intäkterna från konsumtions- och miljöskatter under EU-genomsnittet, både som andel av BNP och som andel av de totala skatteintäkterna. Intäkterna från miljöbeskattningen uppgick till 1,6 % av Spaniens BNP, jämfört med 2,1 % i EU. Spanien har de största klyftorna i momspolitiken av alla EU-medlemsstater. Det beror på att landet har en av de största klyftorna i fråga om momssatser och den högsta nationella politiskt motiverade klyftan i fråga om momsundantag. Bland de kategorier där förmånliga momssatser tillämpas utmärker sig hotell- och restaurangbranschen för sin stora budgetpåverkan men en mycket begränsad omfördelningseffekt. Skattesystemet skulle kunna förenklas genom en mer begränsad användning av förmånliga momssatser. På senare tid har vissa utvärderingar gjorts (bland annat av Airef, Spaniens oberoende finanspolitiska institution), men det saknas emellertid en systematisk strategi för bedömning av skatteutgifternas ändamålsenlighet. De offentliga finansernas kvalitet skulle kunna gynnas av utökad konsoliderad rapportering och systematisk bedömning av alla skatteutgifter på samtliga territoriella nivåer.
- (19) Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt och meningsfullt sätt vid rätt tidpunkt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument, även inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

- (20) Spaniens genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen, vilka omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO) och Europeiska socialfonden+ (ESF+), ligger fortfarande under EU-genomsnittet, både när det gäller val av projekt och utbetalningar. Det är viktigt att insatserna intensifieras och påskyndas, så att investeringar kan genomföras snabbt och få så stort genomslag på plats som möjligt. Spanien agerar redan inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att stärka konkurrenskraften och tillväxten. Samtidigt har Spanien fortfarande svårigheter med att genomföra sammanhållningspolitiken på ett ändamålsenligt sätt på områdena forskning och innovation (FoI), kompetensglapp, social inkludering, hantering och förebyggande av klimatrisker samt stöd till en rättvis omställning. Det är avgörande att säkerställa att de nya investeringar som Spanien identifierade i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt de som är kopplade till de fem prioriteringar som fastställs i förordningen om halvtidsöversynen¹⁵, genomförs snabbt och effektivt.
- (21) Spanien står inför flera utmaningar när det gäller finanspolitisk hållbarhet, produktivitet, ändamålsenliga och varaktiga investeringar i innovation, regelbörda och administrativ börda, rättsväsendets funktion, kopplingar mellan vetenskap och näringsliv, tillgång till finansiering, klimatanpassning och resilient infrastruktur, vattenförvaltning, elnätet, tillgång till subventionerade bostäder och bostäder till överkomlig kostnad, barnfattigdom, kompetensglapp samt effektiviteten inom hälso- och sjukvården.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

- (22) Spanien har inrättat en samarbetsram för att identifiera och ta itu med regleringsmässiga flaskhalsar och minska fragmenteringen av regelverken mellan regionerna, men mer måste göras och arbetet måste gå snabbare. Ett fortsatt arbete behövs för att öka och påskynda insatserna. Med Regime 20 möjliggörs samarbete mellan den spanska förvaltningens nationella, regionala och lokala nivåer. Under hela 2025 gjordes framsteg på områden såsom tillstånd för nystartade företag, digital märkning, installation av laddningspunkter, energieffektivitetscertifikat, lågspänningsanläggningar och minskad regleringsspridning. Denna strategi syftar till att samordna reformerna på de områden där samsyn råder. Det krävs emellertid ytterligare ansträngningar för att ta itu med hindren i större skala och använda Regime 20 för att genomföra mer strukturella förändringar. Dessutom är regelverket för detaljhandeln särskilt restriktivt. Denna administrativa komplexitet påverkar företagsetableringen genom betungande tillståndsförfaranden, vilket skapar ytterligare hinder för marknadsinträde och investeringar och missgynnar konsumenterna. Det skulle vara gynnsamt för Spanien att verka för större konvergens i regelverket för detaljhandeln, i syfte att förbättra företagsklimatet och stödja konkurrensen, i synnerhet när det gäller detaljhandelns försäljning av läkemedel. Hinder kvarstår också för handeln med varor inom EES, bland annat när det gäller förpackning och märkning. Skillnader i lagstiftningen mellan Spaniens olika regioner leder också till högre efterlevnadskostnader och skapar hinder för företag som är verksamma i flera regioner liksom företag från andra EU-länder, vilket leder till ett mer begränsat utbud och högre priser för konsumenterna.

- (23) Spanien har genomfört ett antal rättsliga reformer för att effektivisera de organisatoriska, digitala och förfarandemässiga aspekterna av rättsväsendet. För att reformerna ska kunna genomföras på ett verkningsfullt sätt krävs emellertid tillräckliga och varaktiga investeringar som fördelas rättvist mellan regionerna. Inom rättsväsendet råder det brist på personal, och antalet domare är relativt lågt i förhållande till befolkningens storlek. Antalet förtidspensioneringar och rättstvister ökar också. Det innebär att arbetsbördan för tjänstgörande domare är mycket stor och bidrar till ihållande rättsliga förseningar som inverkar negativt på yrkesverksamma inom rättsväsendet, företag och landets invånare. Skillnaderna i olika regioners digitaliseringsgrad och den begränsade interoperabiliteten mellan systemen för ärendehantering kvarstår även, vilket minskar rättsprocessernas övergripande kvalitet och effektivitet. För att stärka den institutionella ramen och förbättra företagsklimatet måste därför rättsväsendets funktion förbättras genom åtgärder för att säkra en tillräcklig personalstyrka, med bibehållna rekryteringsstandarder, och en harmoniserad digitalisering i alla regioner samt fullständig interoperabilitet mellan systemen för ärendehantering.
- (24) FoU har ökat något under de senaste tio åren, men den fortsatt låga nivån av privata FoU-investeringar är mycket problematisk. Företagens utveckling och innovation hindras av en fragmenterad näringslivsstruktur som domineras av mikroföretag med lågt värde. Spanien har infört relevanta reformer inom ramen för återhämtnings- och resiliensplanen, bland annat lagen om företagsskapande och företagstillväxt samt lagen om startupföretag. Det krävs dock ytterligare åtgärder för att undanröja de ekonomiska och administrativa hinder som står i vägen för företagens innovation, liksom för att minska produktivetsklyftan.

- (25) Spaniens begränsade och ojämnt fördelade FoU-utgifter är starkt koncentrerade till vissa regioner och räcker därför inte till för att stimulera företagens totala FoU-utgifter i landet som helhet. Det finns utrymme att öka de offentliga FoU-utgifterna (med målet att nå 1,25 % av BNP senast 2030) och minska beroendet av EU-medel på detta område, samtidigt som man säkerställer en mer balanserad territoriell fördelning. Att kombinera ökade offentliga investeringar med riktade skatteincitament och förenklade bidragsförfaranden skulle göra det lättare att attrahera privata investeringar och stödja högvärdessektorer. Regelbundna efterhandsutvärderingar av den inhemska policymixen för innovation skulle bidra till att omvandla forskning till kommersiella resultat och mobilisera privata FoU-investeringar, samtidigt som det säkerställs att insatserna inriktas på att uppnå de övergripande politiska målen.
- (26) Det svaga samarbetet mellan den akademiska världen och industrin begränsar företagens innovation och produktivitetsvinster, trots ändringarna av lagen om vetenskap, teknik och innovation och universitetslagen. De offentliga program som inrättats för att ge incitament till privata FoU-investeringar har dessutom haft liten effekt, till stor del på grund av komplexiteten i programmen och bristen på incitament för företag och den akademiska världen. Genom att stärka kunskapsförmedlare, anpassa incitamenten för universitet och offentliga forskningsorganisationer i riktning mot tillämpad innovation och förbättra den resultatbaserade finansieringen skulle man kunna uppmuntra universitet och forskningsinstitut att samarbeta kring specialiserad forskning som resulterar i innovativ output.

- (27) Tillgången till tillväxtfinansiering förblir ett stort hinder för företagens expansion. Marknaderna för riskkapital och eget kapital utvecklas gradvis men är fortfarande underutvecklade, eftersom spanska företag fortfarande till stor del finansieras genom banklån. Samtidigt innebär användningen av privata besparingar att innovativa företag inte får tillräckligt stöd för att kunna expandera. Investeringar med eget kapital och riskkapital via kompletterande pensionssystem skulle kunna uppmuntras ytterligare genom införande av automatisk anslutning och lättnader i gränserna för portföljinvesteringar. När det gäller startupföretag måste dessutom kapaciteten till kunskapsöverföring, nätverkandet, samarbetet och omvandlingen av forskning till kommersiell innovation förbättras. Tillsammans hindrar dessa faktorer fortsatt omfördelningen av resurser till mer produktiva verksamheter. Enligt IMF¹⁶ är marknadens alltför ringa storlek och den bristande tillgången till finansiering med eget kapital några av de största hindren för nya företags möjligheter till snabb expansion. Om en större användning av marknadsbaserad finansiering främjas och kopplingen mellan företag och kapitalmarknadsaktörer stärks kan företagens tillgång till finansiering öka. Avsaknaden av en ändamålsenlig diversifiering av finansieringskällor är också ett hinder för dynamiska privata investeringar. OECD¹⁷ uppger att en stor andel av de spanska företagen, särskilt små och medelstora företag, ansåg att den bristande tillgången till finansiering var ett stort och långsiktigt hinder för investeringar 2023.

¹⁶ Internationella valutafonden (2025), *Spain: 2025 Article IV Consultation-Press Release; and Staff Report*, IMF Staff Country Reports, nr 2025/121. Finns på: <https://doi.org/10.5089/9798229012782.002>.

¹⁷ Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling. (2025). *OECD Economic Surveys: Spain 2025* (vol. 2025/22, november). Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/abc5c435-en>.

- (28) Det spanska flernivåstyret gör det svårare att hantera de allt större klimatriskerna på ett samstämmigt sätt. Bristfällig samordning mellan nationella, regionala och lokala myndigheter gör åtgärder för att hantera naturfaror, till exempel översvämningar och skogsbränder, mindre effektiva. Det är mycket viktigt att stärka både den vertikala samordningen (mellan nationella och regionala myndigheter) och den horisontella samordningen (mellan regionerna). Här bör det ingå att ytterligare tydliggöra ansvarsområden och minska överlappningar mellan de olika stegen för förebyggande, beredskap, insatser och återställande samt att förstärka systemen för övervakning och utvärdering, särskilt med hjälp av information från Consorcio de Compensación de Seguros.
- (29) Pressen på Spaniens vattenresurser fortsätter att öka efter en lång period med minskande nederbörd, krympande snötäcke, stigande temperaturer och allt torrare mark. Stora delar av landet – särskilt de torrare områdena i söder, i inlandet och på öarna – lider av vattenstress och efterfrågan från i synnerhet industri, jordbruk, turism och energiproduktion överstiger de resurser som kan tillhandahållas på ett hållbart sätt. Det behövs fortfarande kraftfulla insatser för att göra strategin för vattenförvaltning mer hållbar. Bland annat bör prisincitamenten stärkas för att uppmuntra en effektivare vattenanvändning, och samordningen och genomförandet av vattenpolitiken bör förbättras på samtliga förvaltningsnivåer och beslutsförfarandena bör förenklas. Direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse bör också genomföras på ett ändamålsenligt sätt, med ökad återanvändning av vatten och investeringar i infrastruktur för att göra vattenförvaltningssystemet mer effektivt och resiliент. I detta sammanhang är det också viktigt att stödja utvecklingen av naturbaserade lösningar, däribland återställande av vattendrag och vattenförekomster.

- (30) Spanien har visserligen lyckats samla ett betydande stöd för sina insatser för anpassning till och begränsning av klimatförändringarna, bland annat med hjälp av EU-medel, men ytterligare åtgärder och investeringar behövs för att skydda kritisk infrastruktur, i synnerhet järnvägar och vägar. För att hantera klimatrisker krävs systematisk granskning av större tillgångar och kraftfulla uppgraderingsinsatser. Utöver infrastrukturförbättringar är det ytterst viktigt att investeringar görs i naturbaserade lösningar, bland annat för hållbara och klimattåliga skogar och marker. Det skulle också öka kolinlagringen genom förebyggande av skogsbränder, återställande av skadade skogar och skydd av kolrika ekosystem. Naturbaserade lösningar bör stärka resiliensen mot extrema klimatförhållanden genom åtgärder som återställande av våtmarker för att begränsa översvämningar och markförvaltning för att minska effekterna av torka.
- (31) Klimatrelaterade faror är ett stort hot mot Spaniens ekonomi och samhälle. Mellan 1980 och 2024 orsakade extrema väderhändelser betydande mänskliga och ekonomiska förluster om sammanlagt 119,6 miljarder euro. Med tanke på att dessa risker blir allt vanligare och allvarigare är det viktigt att noga övervaka den långsiktiga finansiella hållbarheten för Spaniens finansieringsram för katastrofer för att öka resiliensen genom att ytterligare öka användningen av klimatriskförsäkringssystem i syfte att stärka den finansiella beredskapen mot framtida chocker.

- (32) Spanien gör framsteg när det gäller utbyggnaden av förnybar energi, och landet har en av de största installerade kapaciteterna inom vind- och solenergi i EU, vilket gör det möjligt för den spanska ekonomin att bli allt mer oberoende av energipriskriser. Ytterligare utveckling av nät och lagringslösningar behövs dock för att fortsätta att stödja integreringen av förnybara energikällor i den spanska energimixen. Ytterligare framsteg återspeglas i det nyligen antagna kungliga lagdekretet 7/2026 av den 20 mars, som effektiviserar tillstånds- och nättillträdesförfarandena för projekt inom elektrifiering och förnybar energi, inbegripet prioriterad behandling av mogna och strategiska projekt. Utmaningar kvarstår i fråga om tillträde till nätet, särskilt när det gäller att prioritera ekonomiskt livskraftiga projekt. För närvarande planeras till exempel ytterligare projekt för att öka den totala lagringskapaciteten. Spanien måste vidta de åtgärder som krävs för att göra landets elnät mer resilienta och flexibla och för att komma ur det ”utökade driftsläget”. För att säkra nätstabiliteten använder den systemansvariga för överföringssystemet aktivt gasdrivna anläggningar för att upprätthålla spänningsstabiliteten i väntan på ytterligare reformer och investeringar för att förbättra spänningsregleringen. Det behövs även mer investeringar för att öka den gränsöverskridande elsammanlänkningsgraden. För närvarande ligger denna på 3,11 %, vilket är långt under målet på 15 % för 2030. Att främja de berörda ländernas engagemang och samarbete är fortfarande avgörande för att uppnå detta mål. Komplexa tillståndsförfaranden för industrianläggningar och behovet av ytterligare åtgärder på efterfrågesidan kan stå i vägen för investeringar i avkarbonisering inom landets tillverkningsindustri. De ihållande höga växthusgasutsläppen från vägtransporter förblir ett betydande problem, och de står för närmare hälften av de utsläpp i Spanien som omfattas av systemet med ansvarsfördelning. Det behövs även ytterligare insatser för att Spanien ska kunna nå sina energieffektivitetsmål för 2030. Framför allt behövs ytterligare investeringar för att förbättra energieffektivitetskvoten i offentliga och privata byggnader och ta itu med problemet med energifattigdom, som påverkar 15,9 % av den totala befolkningen. Det är en av de högsta siffrorna i EU, och situationen är betydligt mer akut för hushåll som riskerar att drabbas av fattigdom. De spanska hushållens energikostnadsbörda har dock minskat under de senaste åren. Utsläppen från byggnader ökade med 2,6 % 2024 och stod för omkring 19 % av de totala utsläppen från de sektorer som omfattas av ansvarsfördelningen. Detta är ett resultat av de seglivade utmaningarna vad gäller byggnadsbeståndets energiprestanda och visar tydligt att beroendet av uppvärmning och kylning med fossila bränslen måste minskas.

- (33) Den spanska bostadsmarknaden är fortfarande hårt pressad på grund av ihållande flaskhalsar i utbudet, särskilt i områden där efterfrågan är hög. Tillsammans med den allt större efterfrågan på bostäder driver detta upp priserna. Bostadsbristen är mest uttalad i stads- och storstadsområden och i de turistintensiva kustområdena. Trots att många nya bostäder behövs finns det för närvarande ett antal begränsande faktorer på utbudssidan, bland annat en begränsad tillgång till byggbar mark och långsamma administrativa förfaranden och tillståndsförfaranden. Om dessa hinder för bostadsbyggandet avlägsnas, samtidigt som man värnar om miljömålen, kan en del av de begränsningar som har bromsat nybyggnationen övervinnas. Hemlösheten håller också på att öka.
- (34) Spanien har en av de lägsta andelarna subventionerade bostäder i EU: dessa utgör mindre än 2 % av det totala bostadsbeståndet, vilket kan jämföras med EU-genomsnittet på omkring 7 %. Det ökar trycket på hyresmarknaden och driver upp bostadspriserna. Dessutom är det befintliga beståndet av subventionerade bostäder ojämnt fördelat över landet och återspeglar inte behoven i de områden där efterfrågan är störst. En stor del av landet håller på att avfolkas, och befolkningen ökar främst i kustområdena och huvudstadsregionen. För att främja välfärdspolitiken och öka utbudet av bostäder till överkomlig kostnad är det mycket viktigt att minska det stora underskottet av subventionerade bostäder genom att tillhandahålla fler subventionerade enheter, särskilt i områden där det är svårare att hitta bostäder till överkomlig kostnad. Samtidigt är det viktigt att främja subventionerade hyresbostäder, som en flexibel boendeform under hela livscykeln som kan tillgodose hushållens föränderliga behov. Dessutom ger detta direkt och snabb tillgång till bostäder till överkomlig kostnad utan krav på ett långsiktigt åtagande, extra tillträdeskostnader eller behörighetsbegränsningar, vilket är fallet med program för köp av subventionerade bostäder. Slutligen är systemet för subventionerade bostäder fortfarande starkt beroende av statlig finansiering. För att detta system ska bli långsiktigt hållbart behöver förutsägbara finansieringsmekanismer inrättas, till exempel genom återinvestering av avkastning eller program med revolverande fonder, som bidrar till att minska beroendet av nationella budgetmedel.

- (35) Barnfattigdom är fortfarande ett stort problem i Spanien och ska ses mot bakgrund av en allmänt hög fattigdomsnivå och stora och ihållande inkomstskillnader. År 2024 löpte fler än vart fjärde barn i Spanien risk för fattigdom eller social utestängning, vilket innebär att landet är bland de EU-medlemsstater med sämst resultat på detta område. Vissa grupper är särskilt utsatta, framför allt barn i flerbarnsfamiljer, barn till ensamstående eller lågutbildade föräldrar, romska barn och barn med invandrarbakgrund. Den senaste tidens åtgärder har visserligen lett till vissa förbättringar, men situationen visar på de mer övergripande svagheter i systemen för socialt skydd och sociala förmåner, bland annat när det gäller de sociala utgifternas fördelning och effektivitet i en situation med begränsade offentligfinansiella resurser. Sociala transfereringar har bara en begränsad förmåga att minska fattigdomen, särskilt bland barn. De regionala skillnaderna i fattigdomsnivån och effekterna av sociala transfereringar kvarstår, vilket tyder på att täckningen av och tillgången till förmåner och tjänster skiljer sig åt mellan olika områden och är särskilt dålig i landsbygdsområden, trots att vissa framsteg gjorts på senare år. Samordningen mellan nationella och regionala sociala tjänster, hälso- och sjukvårdstjänster, arbetsförmedlingstjänster och bidrag är fortsatt begränsad på grund av kompetensfragmentering, skillnader i kriterierna för berättigande och överlappningar mellan instrument. Bättre samordning skulle kunna resultera i ett mer omfattande och kontinuerligt stöd. Utnyttjandet av det nationella systemet för minimiinkomst (Ingreso Mínimo Vital, IMV) och det tillhörande barnbidragstillägget (Complemento de Ayuda para la Infancia, CAPI) har ökat men ligger fortfarande under den avsedda nivån. En stor andel av de hushåll som har rätt till detta stöd utnyttjar inte det på grund av administrativa bördor, komplexa förfaranden för stödberättigande och bristande kännedom om systemet. Stödet skulle kunna få större effekt om man kunde få till stånd ett ökat utnyttjande, lämpligare belopp, bättre relaterade aktiveringsstrategier samt åtgärder för att göra IMV-systemet enklare att anpassa till förändringar i hushållens situation. På senare tid har vissa ändringar gjorts för att öka incitamenten att söka arbete, men det återstår att se hur verkningsfulla dessa är. Att förstärka vägarna till social inkludering genom att mer systematiskt kombinera inkomststöd med skraddarsydd sociala tjänster skulle dessutom kunna förbättra resultaten för utsatta grupper ytterligare, däribland barn som löper risk för fattigdom eller social utestängning. Det är också nödvändigt att ombalansera de offentliga utgifterna, så att större resurser går till politik som stöder barn och ungdomar på områden såsom utbildning, bostäder och sysselsättning.

Om alla dessa utmaningar ska kunna hanteras måste det sociala biståndets effektivitet, tillräcklighet och täckning ökas. Dessutom krävs större samstämmighet mellan kontantöverföringar, bistånd in natura, aktiveringsstöd och skatteförmåner, vilket skulle bidra till att stödja uppåtgående social konvergens, i linje med kommissionens avdelningars landsanalys i andra steget som bygger på ramen för social konvergens¹⁸.

- (36) Mot bakgrund av humankapitalets avgörande roll för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med strukturella utmaningar kopplade till humankapital på områdena kompetens och utbildning som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationerna för 2026 till Spanien kan bidra till genomförandet av rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital.

¹⁸ [SWD\(2026\) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\)](#) (inte översatt till svenska), 2026.

- (37) Systemet för yrkesutbildning fortsätter att utvecklas och antalet inskrivna på yrkesutbildningar har ökat på samtliga nivåer. Det seglivade kompetensglappet, som beror på strukturella missanpassningar mellan både yrkesutbildning och högre utbildning och arbetsmarknadens behov, kvarstår. Brist på kvalifikationer på medelhög nivå eftersom få personer genomgår yrkesutbildningar på denna nivå, särskilt inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik, förekommer tillsammans med en kompetensbrist inom vissa tekniska sektorer, bland annat byggnation och tillverkning. Deltagandet i yrkesutbildning är också mycket ojämnt fördelat mellan regionerna. Trots att all yrkesutbildning formellt ska varvas med praktik efter den reform av systemet som genomfördes nyligen har denna förändring inte genomförts helt och resultaten varierar mellan regionerna beroende på deras ekonomiska strukturer och företagsengagemang. Spanien har en stor andel personer med högre utbildning, men trots detta kvarstår personalbristen på områden där efterfrågan är stor, såsom IKT, ingenjörsvetenskap och hälso- och sjukvård. Trots att personer som genomgått yrkesutbildning eller högre utbildning inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik har lätt att få jobb – vilket tyder på att det råder stor efterfrågan på dessa specialiseringar – innebär det låga deltagandet, obalanserna mellan könen och avhoppet från utbildningar i dessa ämnen att Spaniens förmåga att främja innovation och genomföra den gröna och den digitala omställningen kan komma att äventyras. Dessutom är deltagandet i vuxenutbildning fortfarande lågt och ojämnt, vilket begränsar möjligheterna till omskolning och gör att människor som tidigt hamnat i en utsatt situation har svårt att ta sig ur den.
- (38) Spanien har gjort stora framsteg när det gäller att minska antalet unga som lämnar skolan med högst grundskoleutbildning, men andelen förblir trots detta stor. Även om den har minskat på senare år ligger den fortfarande långt över både EU-genomsnittet och EU-målet för 2030. De regionala skillnaderna kvarstår, och det är särskilt personer i utsatta grupper som lämnar skolan i förtid. Utrikes födda ungdomar är närmare tre gånger så benägna att lämna skolan i förtid som inrikes födda ungdomar. Romska ungdomar har betydligt lägre nivåer av gymnasieutbildning än befolkningen i allmänhet och unga med funktionsnedsättning är oproportionerligt representerade. Klyftorna mellan könen kvarstår också, eftersom det fortfarande är fler män än kvinnor som lämnar skolan i förtid. Underprestationen inom grundläggande färdigheter har gradvis ökat sedan 2012, vilket har vidgat klyftan mellan Spaniens resultat och EU:s mål om att minska andelen elever som underpresterar i läsning, matematik och naturvetenskap till under 15 % fram till 2030. De regionala skillnaderna i grundläggande färdigheter är också fortsatt stora, och vissa regioner har genomgående sämre resultat än det nationella genomsnittet.

- (39) Trots att Spanien har relativt goda resultat på hälsoområdet finns det fortfarande utmaningar vad gäller tillgången till hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg. Det påverkar befolkningens hälsa, den sociala rättvisan och produktiviteten negativt. Det är mycket viktigt att öka kapaciteten inom primärvård och långvarig vård och omsorg, för att öka tillgången och säkerställa att vården räcker till för landets åldrande befolkning, som gör att efterfrågan på dessa tjänster växer. Handlingsplanen för primärvård och samhällsbaserad vård för 2025–2027 har som syfte att både öka kapaciteten inom primärvården genom att genomföra den uppdaterade gemensamma tjänsteportföljen och minska bristen på arbetskraft, men trots de nyligen genomförda reformerna för att avinstitutionalisera långvarig vård och omsorg måste mer göras för att minska bristen på arbetskraft, åtgärda de regionala skillnaderna och korta väntetiderna, liksom för att ta itu med den seglivade bristen på investeringar.
- (40) Spanien står inför betydande utmaningar när det gäller hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg. Här ingår åldersstrukturen, den ojämna fördelningen av personal och den brist på allmänläkare, sjuksköterskor och andra specialister som väntas uppstå. Arbetsvillkoren förblir också utmanande, vilket minskar arbetskvaliteten och gör det svårare att locka människor till vårddyrkena. För att komma till rätta med dessa obalanser skulle Spanien kunna anta åtgärder för att öka rekryteringen och kvarhållandet av talanger och förbättra arbetsvillkoren, bland annat genom en ändrad inriktning av utbildningen, nya utökade yrkesroller – bland annat för sjuksköterskor – större flexibilitet, digitalisering, könsbalansering, mindre informalitet inom vård- och omsorgsyrkana och en översyn av systemet för arbetsskift. De regionala skillnaderna i tillgången till vård och tjänsternas kvalitet, som förvärras av bristen på personal, förblir också en stor utmaning. Reformen av primärvården och dess påverkan på regionerna behöver bedömas ytterligare, eftersom vårdintegreringen går olika snabbt i olika regioner. Spanien bör anta modeller för bästa praxis, upprätta lämplig övervakning och använda sig av regionala indikatorer. Tjänsterna skulle också kunna förbättras genom ökad samordning mellan landet som helhet och regionerna, liksom mellan olika tjänster (inom hälsa, sociala frågor, sysselsättning och utbildning). Tillgången till tjänster försämras också av de allt längre väntetiderna. År 2024 inrättade Spanien en arbetsgrupp för väntelistor som fick i uppgift att samla de autonoma regionernas förvaltning och uppgifter, men det krävs fortfarande kraftfullare insatser för att åtgärda dessa brister genom riktad personalförvaltning, digital triage och harmoniserad hantering av väntelistor.

- (41) Spaniens hälso- och sjukvårdssystem ger förvisso goda hälsoresultat i allmänhet, till en relativt låg kostnad, men utgifterna för hälso- och sjukvård väntas öka betydligt under de närmaste årtiondena, eftersom demografiska förändringar ökar trycket på de offentliga finanserna. För att garantera systemets hållbarhet och se till att tjänsterna även i fortsättningen är tillräckliga skulle åtgärderna kunna inriktas på att göra det mesta av befintliga resurser med hjälp av effektivitetsvinster. Inom långvarig vård och omsorg kan sådana vinster uppnås genom ett effektivare utnyttjande av resurserna med hjälp av förbättrad triage där patientens grad av beroende och behov av vård bedöms. Dessutom skulle åtgärder kunna vidtas för att öka avinstitutionaliseringen och den samhällsbaserade vården. Större samordning mellan långvarig vård och omsorg och hälso- och sjukvårdstjänster skulle också göra systemen mer effektiva. När det gäller primärvården skulle investeringar i interoperabel digitalisering, telemedicin och förebyggande leda till en effektivare vård. I samband med sin utgiftsöversyn för 2018–2020 föreslog Airef åtgärder för att effektivisera utgiftsområdena läkemedel och sjukhus, vilket skapat konkreta möjligheter till besparingar. I Spanien finns utrymme att öka andelen generiska läkemedel och biosimilarer inom vissa behandlingskategorier. Att ta itu med ojämlika villkor och förbättra utvärderingen av läkemedelsutgifter och omotiverade regionala skillnader i kostnaderna för medicinska förfaranden och receptförskrivning kan också öka effektiviteten. I detta sammanhang skulle Spanien gynnas av att genomföra Airefs rekommendationer om att öka utgiftseffektiviteten genom förstärkt övervakning av skatteutgifter, för att skapa det offentligfinansiella utrymme som krävs för att hantera det allt större trycket på hälso- och sjukvårdsbudgeten.

- (42) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan euroområdets ekonomier och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion rekommenderade rådet 2026 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtning och resiliens, för att genomföra 2026 års rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet. För Spaniens del innebär detta att rekommendation 1 bidrar till att genomföra den första, andra och tredje rekommendationen om euroområdet, rekommendation 2 bidrar till att genomföra den fjärde rekommendationen om euroområdet, rekommendation 3 bidrar till att genomföra den sjunde, åttonde och nionde rekommendationen om euroområdet, rekommendation 4 bidrar till att genomföra den sjunde rekommendationen om euroområdet, rekommendation 5 bidrar till att genomföra den femte rekommendationen om euroområdet och rekommendation 6 bidrar till att genomföra den andra och femte rekommendationen om euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Spanien att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa att nettoutgifterna överensstämmer med de maximala ökningstakter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025 mot bakgrund av den avvikelse som kommissionen räknar med för 2026 i förhållande till den rekommenderade nettoutgiftsbanan, samtidigt som man utnyttjar flexibiliteten i den nationella undantagsklausul som rådet aktiverat. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet och samtidigt säkerställa skuld hållbarhet och utgiftseffektivitet och gradvis anpassa budgeten för att klara strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att de åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga och inriktade på att skydda utsatta hushåll eller tillgodose energiintensiva företags behov och bevarar incitamenten för energibesparingar och att deras finanspolitiska kostnader är förenliga med åtagandena enligt EU:s finanspolitiska ram. Fortsätta att genomföra de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden i enlighet med rådets rekommendation av den 21 januari 2025. Stärka hållbarheten i de offentliga finanserna, framför allt genom att begränsa skatteutgifterna och samtidigt skydda tillväxten och stödja låginkomsthushåll. Öka utgiftseffektiviteten genom förstärkt övervakning av skatteutgifter och genomförande av utgiftsöversyner på nationell och regional nivå.
2. Säkerställa kontinuitet i de reformer och investeringar som genomförs inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Påskynda insatserna för att genomföra sammanhållningspolitiska program, när så är lämpligt, på grundval av omfördelningen till strategiska prioriteringar och flexibilitet som överenskommit inom ramen för halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen.

3. Främja produktivitet och innovation genom att minska den administrativa bördan och fragmenteringen av regelverken mellan regionerna, bland annat genom att undanröja hinder för detaljhandeln och den fria rörligheten för varor. Förbättra rättsväsendets funktion genom att säkerställa en tillräcklig personalstyrka, harmoniserad digitalisering och fullständig interoperabilitet mellan regionerna. Göra det enklare för företag att satsa på innovation, expandera och skala upp med inriktning på högvärdessektorer, bland annat genom att stödja stabila FoI-investeringar, stärka samarbetet mellan industrin och den akademiska världen och förbättra tillgången till finansiering, särskilt riskkapital.
4. Öka samordningen på klimatesiliensområdet på nationell, regional och lokal nivå. Förbättra förvaltningen och styrningen på vattenområdet och öka återanvändningen av avloppsvatten från tätbebyggelse. Anpassa kritisk infrastruktur, däribland järnvägar och vägar, till klimatförändringarna och främja naturbaserade lösningar för att minska de relaterade riskerna. Investera i energilagring, elöverföring och eldistribution samt gränsöverskridande elsammanlänkningar. Främja avkarbonisering av industri och byggnader och elektrifiering av transporter.
5. Utöka bostadsbeståndet, inbegripet genom att se över regelverket, förenkla tillståndsförfarandena, underlätta tillgången till mark och hitta nya användningar för det underutnyttjade byggnadsbeståndet. Öka tillgången till subventionerade bostäder och bostäder till överkomlig kostnad, särskilt hyresbostäder, och se till att detta system anpassas bättre till de territoriella och regionala behoven och baseras på hållbara finansieringssystem som är mindre beroende av statlig finansiering.

6. Ta itu med barnfattigdomen, bland annat genom att ändra fördelningen av sociala utgifter på de olika generationerna och förbättra täckningen och tillräckligheten för de sociala transfereringarna och det sociala biståndet samt deras koppling till aktivering, för att ytterligare minska inkomstskillnaderna. Minska kompetensglapp genom att stärka den kombinerade yrkesutbildningen, den högre utbildningens anpassning till arbetsmarknadens behov och vuxenutbildningen med inriktning på naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Förbättra grundläggande färdigheter och hantera andelen unga med högst grundskoleutbildning. Öka tillgången till hälso- och sjukvård genom att öka kapaciteten inom primärvården och den långvariga vården och omsorgen, åtgärda bristen på arbetskraft och korta väntetiderna. Ta itu med regionala skillnader vad gäller tillgången till möjligheter och tjänster, särskilt i områden med snabb avfolkning, och samtidigt öka effektiviteten för att skapa det offentligfinansiella utrymme som krävs för att hantera det ökande utgiftstrycket.

Utfärdad i Bryssel

På rådets vägnar

Ordförande
